

Tussen School en Thuis

**Theoretisch
Verkeersexamen**

naam _____

groep _____

Inhoud

Inleiding	3
Wat is verkeer?	6
Waar horen voetgangers?	7
Regels voor voetgangers	9
Waar horen bestuurders?	11
Regels voor bestuurders	16
Verkeersregelaars	19
Verkeersborden	20
Vorrangsregels	22
Veilig fietsen	28
De dode hoek	30
Oefenrotonde	32
Meer weten?	34
Colofon	35

Inleiding

In het verkeer zijn we samen op weg. Je ziet er voetgangers, fietsers, automobilisten, trams, vrachtwagens en nog heel veel meer. Iedereen doet mee, jong en oud, en ook jij! Op de fiets of lopend. Het verkeer is een teamsport. Veilig van huis naar school, dat doe je samen.

Net als bij elke teamsport, heeft het verkeer ook regels. Regels waar iedereen zich aan moet houden. En net als in een teamsport, doe je het samen. Als je meedoet aan het verkeer, maak je oogcontact, kijk je hoe je 'teamgenoten' erbij staan, wie heeft voorrang en wie heeft er ruimte nodig?

Dit schooljaar ga je verkeersexamen doen. Net als heel veel andere kinderen van groep 7 in Amsterdam. Ben jij een goede teamspeler? Dit boekje helpt je om je goed voor te bereiden en te leren hoe jij je veilig door het verkeer begeeft.

In dit boekje hebben we de verkeersregels en borden bij elkaar gezet. Die heb je natuurlijk al geleerd, maar zo kun je ze nog eens goed oefenen. Ook staan er belangrijke tips in voor hoe je je veilig in het verkeer kunt gedragen. Je herkent de tips aan de pijl en de kleur!

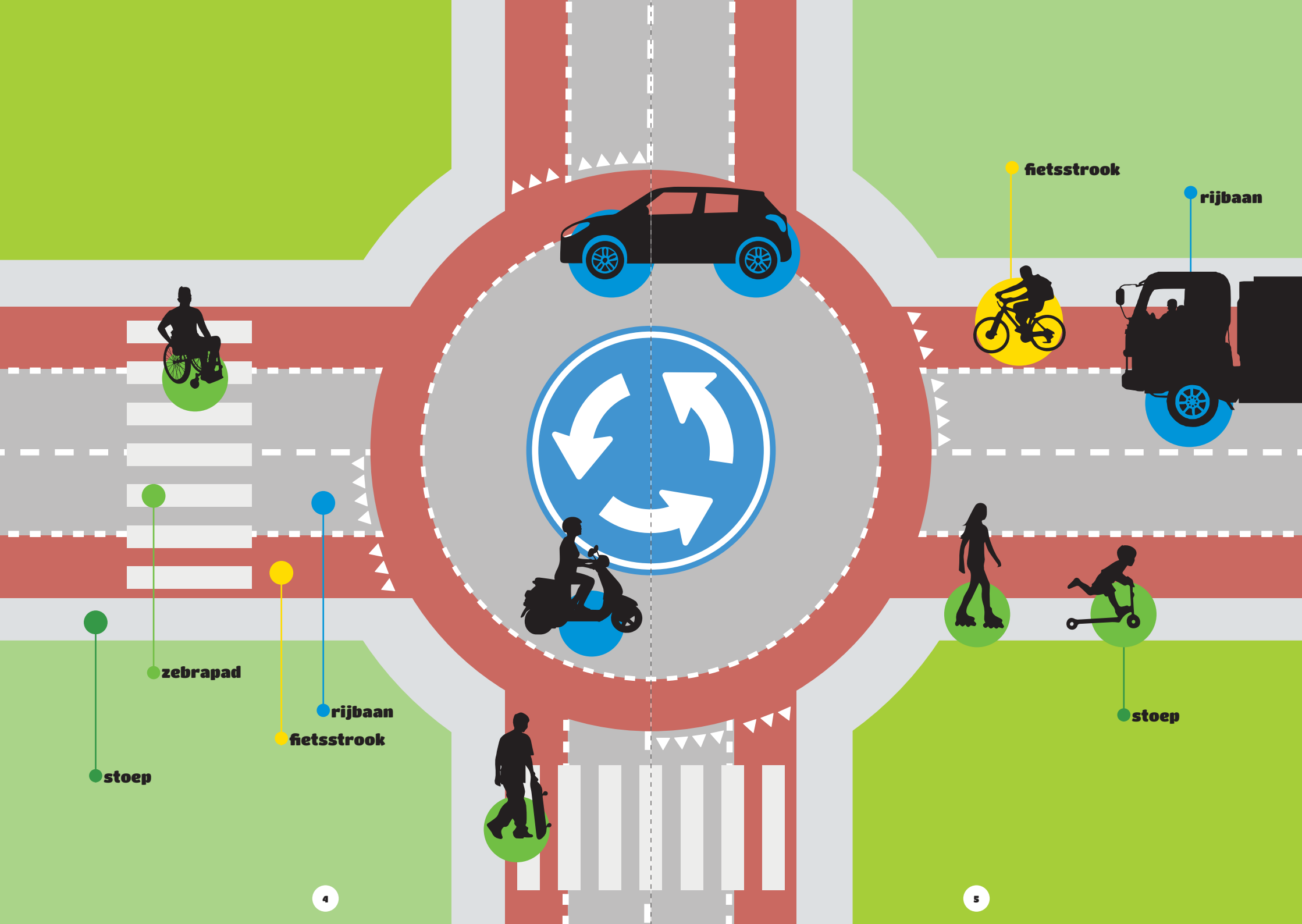
Lees het boekje een paar keer heel goed door. En kijk of je op straat verkeerssituaties en borden ziet die er in staan.

Je kunt ook op internet de Verkeersexamenspellen doen. De vragen lijken op de vragen die je straks op het examen kunt krijgen. Je vindt het spel op:

amsterdam.tussenschoolenthuis.nl

Veel succes!

fietsstrook

rijbaan

zebrapad

rijbaan

fietsstrook

stoep

stoep

Wat is verkeer?

Amsterdam is een drukke stad. Overal zijn mensen onderweg. Lopend, op de fiets of in de auto. Al die mensen vormen samen het verkeer.

Toch hoort niet iedereen buiten op straat bij het verkeer. Reizigers in een bus of tram, of mensen die achterop een fiets of scooter zitten, kunnen zelf niet beslissen hoe ze zich bewegen in het verkeer. Zij doen dus niet mee aan het verkeer. Verkeer bestaat uit voetgangers en bestuurders.

Bestuurders

Als je rijdt, ben je een bestuurder. Fietsers, e-bikers, fatbikers, automobilisten en scooterrijders zijn dus allemaal bestuurders. Interessant feitje: Ook een ruiter is een bestuurder. Rijdend op het paard, maar ook als de ruiter naast zijn paard loopt is hij voor de verkeersregels nog steeds een bestuurder.

Voetgangers

Als je lopend onderweg bent, ben je een voetganger. Ook als je met je fiets aan de hand of achter een kinderwagen loopt. Een skater rijdt op wieltjes, maar toch volgt hij de regels voor voetgangers. Andere voertuigen op kleine wielen mogen helemaal niet op de openbare weg, zoals: hoverboards (airboards), elektrische skateboards en monowheels.

Verkeersregels

Om te zorgen dat er ondanks al die verschillende verkeersdeelnemers geen onveilige situaties ontstaan, hebben we samen afspraken gemaakt: de verkeersregels. Dankzij die verkeersregels kan jij veilig van huis naar school. Het is daarom heel belangrijk dat iedereen zich aan de regels houdt!

Ook jij!

Waar horen voetgangers?

Als iedereen maar door elkaar zou lopen en rijden, zou het chaos worden op de weg. Daarom hebben voetgangers en bestuurders een eigen plek gekregen in het verkeer.

Voetpad

Pas op!
Voetgangers

De stoep

Voetgangers horen op de stoep. Is er geen stoep? Dan loop je op het fietspad. Is er geen fietspad? Dan mag je op de rijbaan lopen, maar wel zo veel mogelijk aan de rechterkant. En een voetganger die wil oversteken op een plek waar geen zebra-pad of stoplicht is, moet de rijbaan op. Ook al hoort hij daar niet. Hij moet dan alle bestuurders voor laten gaan. Met skeelers, rolschaatsen, step of skateboard mag je ook op de stoep. Maar let op! Ondanks dat je wat sneller kan, mag je andere voetgangers hier niet hinderen.

→ Wil je liever wat sneller op je skates? Dan mag je met deze kleine wieltjes ook op het fietspad. Als er geen fietspad is, mag je op de rijbaan. Zorg wel dat je altijd zo ver mogelijk aan de rechterkant blijft.

Kijk,
hier is een zebra

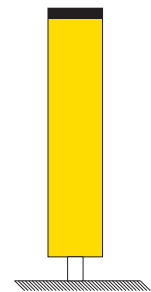
Pas op!
Hier is een zebra

Het zebra

Op drukke wegen en bij kruispunten zie je vaak een zebra. Voetgangers hebben daar voorrang op de bestuurders. Als je daar oversteekt, moeten bestuurders je dus voor laten gaan.

→ Maar pas op: Niet alle bestuurders houden zich aan deze regel! Zeker niet in een drukke stad als Amsterdam. Met name veel fietsers geven lang niet altijd voorrang, wanneer je over wil steken bij een zebra! Hoe kun je dan toch veilig oversteken? Kijk eerst goed of de bestuurder stopt en begin dan pas met oversteken.

Waar horen voetgangers?

Je moet hier rechts voorbij rijden

De vluchtheuvel

Soms vind je midden op de weg een vluchtheuvel. Overstekende voetgangers kunnen hier even wachten, voordat ze verder gaan. Bij een vluchtheuvel kun je dus in twee keer de weg oversteken.

→ **Vluchtheuvels kunnen het oversteken veiliger maken. Moet je een drukke weg oversteken? Kijk of er een vluchtheuvel is en steek daar over. Dat is wel zo veilig!**

Dit is een woonerf

Een woonerf

Op een woonerf, meestal in een woonwijk, mag je op de weg lopen en spelen. Bestuurders moeten hier heel langzaam rijden. Stapvoets, dus niet harder dan **15 km per uur**.

→ **Als je op een woonerf op de weg speelt, moeten bestuurders rekening met jou houden. Ze mogen voetgangers die op een erf lopen of spelen niet in gevaar brengen.**

Einde woonerf

Regels voor voetgangers

Als je loopt ben je een voetganger. Je moet je dan aan de volgende regels houden:

Pas op: overstekende voetgangers

Oversteken

Een voetganger die oversteeft moet alle bestuurders van rechts én links voor laten gaan. In Amsterdam staan bijna overal auto's langs de stoep. Kijk goed uit als je tussen geparkeerde auto's oversteeft, want bestuurders zien jou niet.

→ **Kun je niet goed op de weg kijken? Zoek dan een andere plaats om over te steken.**

→ **Wil je de tram of bus halen? Ga niet rennen als hij aan komt rijden. Stap je uit? Steek dan over als de tram of bus vertrokken is, want pas dan kun je goed op de weg kijken.**

Pas op: zebraad

Oversteken bij een zebraad

Op een zebraad hebben voetgangers voorrang op de bestuurders. Als je op het punt staat om bij een zebraad over te steken of op een zebraad loopt, moeten alle bestuurders jou voor laten gaan. Ook de tram!

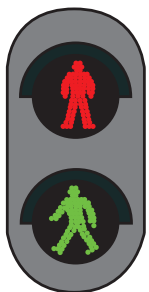
→ **Sommige bestuurders stoppen niet bij een zebraad. Misschien omdat ze je niet zien. Let daarom goed op of de bestuurder je ziet en inderdaad voor je stopt. Kijk de bestuurder aan en laat duidelijk zien dat je van plan bent over te steken.**

Kijk, hier is een zebraad! Oversteken bij een zebraad is niet verplicht maar wel verstandig.

→ **Let op! Bij een zebraad met een voetgangerslicht, mag je alleen oversteken, als het licht op groen staat.**

Voetgangerslicht

Oversteken bij voetgangerslicht

Als het voetgangerslicht al rood is, moet je wachten. Druk op de knop en wacht tot het groen is. Als het licht groen is, mag je oversteken. Als het groene licht knippert, wordt het snel rood. Ben je al aan het oversteken? Dan mag je nog snel doorlopen! Sta je nog op de stoep, dan wacht je tot het weer opnieuw groen is.

→ **Op veel drukke plekken in Amsterdam staan voetgangerslichten. Ze zijn er voor jouw veiligheid. Loop dus niet door het rode licht, ook niet als anderen dat wel doen. Vooral bij de tram is het uitkijken geblazen. De tram kan niet voor je uitwijken én heeft een eigen verkeerslicht. Ook als auto's moeten stoppen, mag de tram soms nog doorrijden.**

→ **Reken er nooit op dat alle bestuurders voor je stoppen. Ook als het voetgangerslicht groen is, moet je blijven kijken.**

Een brandweerauto, ambulance of politieauto met sirene en een blauw zwaailicht gaat altijd voor, óók bij een zebepad en óók als het voetgangerslicht op groen staat. Hoor je een sirene en ben je net op het zebepad, loop dan snel door naar de overkant. Sta je nog vlak bij de stoep, dan kun je beter teruggaan.

Waar horen bestuurders?

Bestuurders horen op het fiets-/bromfietspad, de fietsstrook of op de rijbaan. Iedere bestuurder heeft zijn eigen plaats. Alleen bestuurders van gehandicaptenvoertuigen, zoals een scootmobiel, mogen overal rijden, dus ook op de stoep.

Fietspaden en fietsstrook

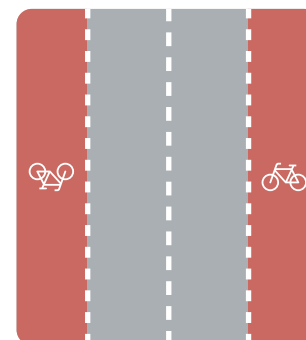
Fietsen en e-bikes horen op het fietspad. Daar hebben ze minder last van snel rijdend verkeer. Bromfietzers, scooters en snorfietzen moeten op de rijbaan of het fiets-/bromfietspad rijden, niet op de fietsstrook of het fietspad. Ook zie je in Amsterdam steeds meer mini-voertuigen, zoals Biro's en Canta's in het verkeer. Voor deze wagentjes gelden dezelfde regels als voor een bromfiets.

→ **Als er geen fietspad is mogen fietsers ook op de rijbaan.**

Er zijn vijf verschillende soorten fietspaden voor fietsers en e-bikes:

De fietsstrook

Soms is er op de rijbaan een fietsstrook getekend, die is meestal rood. Om in te halen mag je hier over de streep van de fietsstrook heen. Kijk wel eerst goed achterom of er ruimte is om dat te doen. Heeft de fietsstrook een stip-pellijn, dan mogen andere bestuurders hier ook rijden. Zolang ze jou daarbij maar niet hinderen.

De fietsstrook

fietspad

Onverplicht fietspad.
Hier kun je veilig fietsen.
Brom- en snorfietzen of scooters mogen hier geen gebruik van maken.

Het onverplichte fietspad

Het onverplichte fietspad herken je aan dit bord en mag je als fietser gebruiken. Bromfietzen en snorfietzen of scooters met een benzinemotor mogen geen gebruik maken van dit fietspad.

Waar horen bestuurders?

Je moet hier fietsen

Het verplichte fietspad

Je herkent dit fietspad aan dit bord. Op het verplichte fietspad mogen snorfietsers alleen fietsen met een uitgeschakelde motor. Bromfietsers en scooters mogen hier niet komen.

Je moet hier (brom)fietsen

Het verplichte fiets-/bromfietspad

Je herkent dit fietspad aan dit bord. Op dit fietspad moeten bromfietsers, scooters en snorfietsers ook verplicht van de rijbaan af en op het fietspad.

Bij dit bord moeten bromfietsers, scooters en snorfietsen op het fiets-/bromfietspad rijden.

In een fietsstraat mogen fietsers niet gehinderd worden door andere bestuurders

De fietsstraat

Op steeds meer plekken in Amsterdam worden fietsstraten aangelegd. Deze straten zijn te herkennen aan de vaak rode ondergrond, en dit bord.

In een fietsstraat hebben fietsen en e-bikes prioriteit. Net zoals voetgangers niet gehinderd mogen worden op de stoep, mogen fietsers niet gehinderd worden in een fietsstraat. Andere bestuurders, zoals automobilisten, moeten fietsers dus ruim baan geven en hun positie en snelheid aanpassen aan de aanwezige fietsers.

→ Op het fietspad rijden dus inmiddels voertuigen met verschillende snelheden. Zit je op een snelle elektrische fiets of een scooter, houd dan rekening met de langzamere fietsers. En zit je zelf op de fiets, let dan op dat de snelheden van anderen soms moeilijk in te schatten zijn. Sommige fietsers gaan veel sneller dan je zou denken!

E-Bikes

Voor e-bikes gelden dezelfde regels als voor gewone fietsers. Je hebt er geen apart rijbewijs voor nodig en er geldt geen minimumleeftijd. Ook hoeft je geen helm te dragen en je rijdt ook op de fietsstrook, het verplichte fietspad of fiets-/bromfietspad, net als gewone fietsers.

Een elektrische fiets heeft trapondersteuning tot 25 km per uur en je moet altijd meetrappen om vooruit te komen. Een fatbike is bijvoorbeeld een elektrische fiets met dikke banden. Als deze voldoet aan de kenmerken van een elektrische fiets, gelden dezelfde regels. Bij sommige fatbikes hoeft je echter niet mee te trappen, die kunnen vaak ook harder dan 25 km per uur. Dit geldt bijvoorbeeld ook bij fietsen die trapondersteuning hebben tot 45 km per uur, zoals speedpedelecs. Bij al deze fietsen geldt dat je, net als bij een snorfiets, scooter of bromfiets, een rijbewijs nodig hebt. Ook geldt er een minimumleeftijd van 16 jaar. Bij deze voertuigen ben je verplicht om een verzekering, kenteken en helm te hebben.

Gehandicaptenvoertuigen

Bestuurders van gehandicaptenvoertuigen mogen zelf beslissen waar ze rijden. Op de fietsstrook, het fiets-/bromfietspad, de rijbaan of de stoep. Ze kiezen zelf de veiligste plek, maar moeten wel hun snelheid aanpassen.

Waar horen bestuurders?

Dit is een autoweg

De rijbaan

Auto's, vrachtauto's en motoren horen op de rijbaan. Dit bord betekent dat de weg alleen voor hen is. Andere bestuurders mogen er niet komen.

Jij zeker niet als je loopt of fietst!

Bus-/trambaan

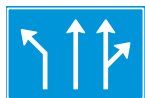
Soms liggen er tramrails midden op de weg of is er een baan voor de bus getekend. Op de busbaan zie je het woord **LIJNBUS** op de grond. Op de bus- of trambaan mogen alleen bussen en trams van het openbaar vervoer rijden, en soms ook taxi's. In Amsterdam rijden daar veel taxi's.

Alleen voor bussen

Voorsorteervakken

Bij drukke kruispunten zijn er voorsorteervakken op de weg getekend. Je herkent ze aan de witte lijnen en pijlen. Voorsorteervakken zijn gemaakt om het afslaan veiliger te maken. Ga je linksaf? Kijk dan eerst achterom naar het verkeer achter je, steek dan je linkerhand uit en ga in het linker voorsorteervak rijden. Vlak voor de kruising mag je niet meer van vak wisselen. Het is verstandig om binnen een voorsorteervak zoveel mogelijk aan de rechterkant te rijden. Voorsorteren is niet verplicht.

Hier kun je voorsorteren

→ **Let goed op!**
Taxi's rijden vaak hard en soms rijden ze van de rijbaan de trambaan op of omgekeerd.

→ **Vaak is het veiliger om een kruispunt in twee keer over te steken.**

Pas op, tram

→ **Een tram of metro rijdt hard en heeft een lange remweg. Kijk dus uit als je de vrije trambaan oversteekt! Let altijd op de waarschuwingslichten!**

Pas op, overweg met overwegbomen

→ **Als een trein voorbij is, kan er nog één aankomen. Steek dus pas over als de bellen stoppen met rinkelen en het licht weer wit of uit is.**

Pas op, overweg zonder overwegbomen

De vrije trambaan

Op een vrije trambaan is de rails aan beide kanten voorzien van hoge drempels, waardoor er geen ander verkeer kan rijden. Hierdoor heeft de tram vrij baan en kan hij niet vertraagd worden door opstoppingen in het verkeer. Ook de metro heeft soms bovengronds een stuk spoor dat vrij is van ander verkeer. Op deze vrije baan rijdt de tram of metro vaak harder dan normaal. Op de oversteekplaatsen staan vaak waarschuwingslichten. **Je mag pas oversteken als de lichten helemaal uit zijn.**

Een spoorwegovergang

Een beveiligde spoorwegovergang heeft meestal knipperlichten, bellen en overwegbomen. Twee rode knipperlichten en rinkeldende bellen betekent: **Stop! Er komt binnen 25 seconden een trein.** Wit knipperlicht of geen licht betekent dat er geen trein aankomt. Bij een onbeveiligde spoorwegovergang zijn er geen lichten, bellen of overwegbomen. Hier moet je dus zelf de tijd nemen om even stil te gaan staan en goed te kijken of er écht geen trein aankomt.

Regels voor bestuurders

Als je fietst ben je een bestuurder. Je moet je dan aan de volgende regels houden:

Inhalen

Als je fietst haal je andere fietsers links in. Alle overige bestuurders haal je rechts in. Je mag een auto dus rechts voorbijrijden.

→ **Vlak voor en op een zebrapad mag je een andere bestuurder niet inhalen. Fiets dus nooit voorbij een bestuurder die stilstaat bij een zebrapad!**

→ **In Amsterdam zijn veel fietsers. Kijk vóórdat je inhaalt eerst over je linkerschouder of je zelf niet wordt ingehaald en of er voldoende ruimte is. En haal rustig in, zodat de andere fietsers niet van je schrikken.**

In de stad gaat een bus van het openbaar vervoer, die wil wegrijden van een halte, altijd voor. Die mag je dus niet voorbijrijden.

→ **Let goed op als je een bus wilt inhalen bij een halte. Knippert het linker achterlicht? Dan gaat hij wegrijden en mag je hem niet meer inhalen.**

Afslaan

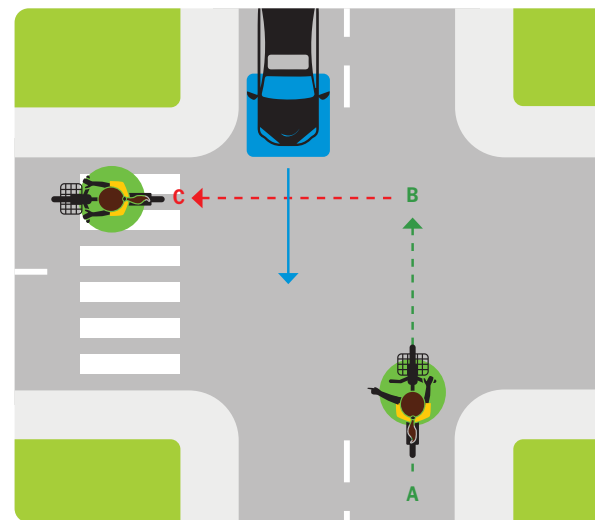
Als je op je fiets naar rechts of links wilt afslaan, moet je je hand uitsteken. Dan weet het andere verkeer wat je van plan bent en kan daar rekening mee houden. Bestuurders die afslaan moeten al het verkeer dat op dezelfde weg rechtdoor gaat, voor laten gaan. Dus ook voetgangers.

Als je wilt afslaan naar links kun je soms gebruikmaken van de voorsorteervakken. Je moet dan met je fiets aan de rechterkant van het linker voorsorteervak gaan staan.

Als je linksaf slaat, moet je al het tegemoetkomende verkeer, dus ook voetgangers, voor laten gaan.

Want je weet: rechtdoor op dezelfde weg gaat voor.

Afslaan naar links

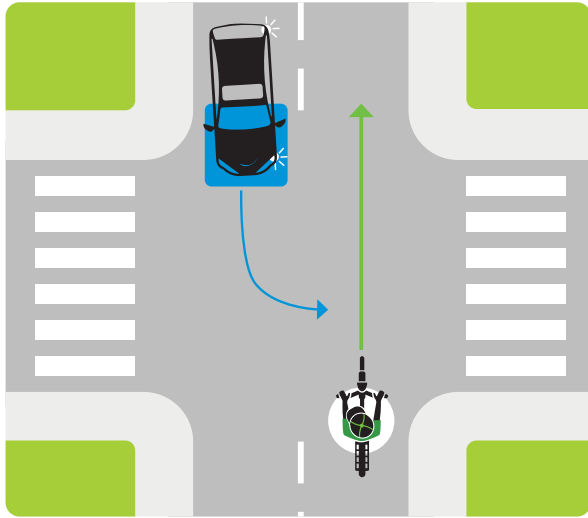

→ **Afslaan naar rechts is meestal niet moeilijk. Sla jij op je fiets rechtsaf? Kijk altijd over je rechter-schouder en laat de voetgangers die rechtdoor lopen voorgaan.**

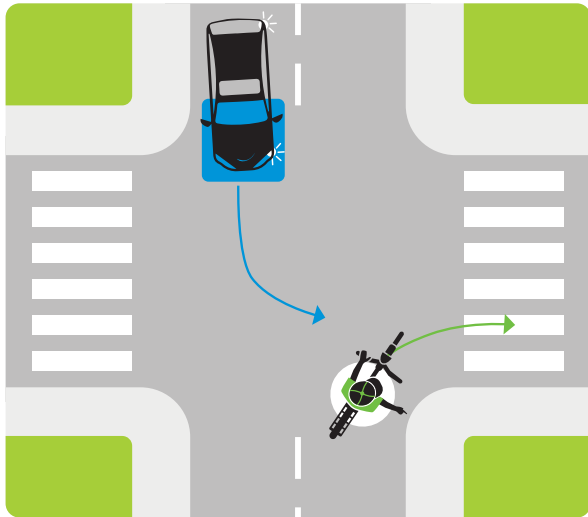
→ **Afslaan naar links is moeilijk. Kijk over je linkerschouder, steek je linkerhand uit en ga rechts in het linker vak fietsen. Blijf goed om je heen kijken en sla pas af als het kan. Als je linksaf wil slaan en er zijn geen voorsorteervakken, mag je toch voorsorteren. Dat doe je door naar het midden van de weg te gaan. Dat kan onveilig zijn, want als het druk is rijd je tussen de andere bestuurders. Je kunt het kruispunt dan beter in twee keer oversteken.**

Regels voor bestuurders

Recht door op dezelfde weg gaat voor

Kleine bocht gaat voor grote bocht

Wanneer is iemand met jou op dezelfde weg? Als hij je recht tegemoet komt en als hij achter je of voor je rijdt.

→ **Let op: deze regel geldt niet voor trams!**

Soms sla je tegelijk af met een bestuurder die van de tegenovergestelde kant komt. Bijvoorbeeld als jullie allebei tegelijk dezelfde straat in willen rijden. De een gaat naar links, de ander naar rechts. Dan geldt de regel: kleine bocht gaat vóór op grote bocht.

Verkeersregelaars

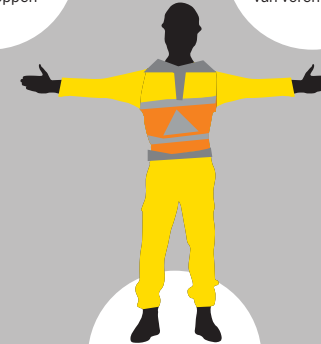
Al het verkeer moet stoppen

Stop als je de regelaar van voren nadert.

Stop als je de regelaar van achteren nadert.

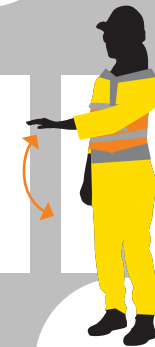
Stop als je de regelaar van voren of van achteren nadert.

Stop als je de regelaar van rechts nadert.

Iedereen moet stoppen totdat de regelaar aangeeft dat je mag rijden.

Je moet snelheid minderen.

Je moet stoppen als je de regelaar nadert.

Verkeersborden

Op straat kom je een heleboel verkeersborden tegen. Borden die jou of de anderen in het verkeer aanwijzingen en informatie geven. Het is dus belangrijk dat je weet wat ze betekenen. Er zijn zes soorten borden. Aan de kleur en de vorm kun je vaak al zien wat voor soort bord het is.

Je mag niet ...

Verbodsborden:
rond met een rode rand.

Je mag deze straat van beide zijden niet inrijden

Je mag deze weg vanaf deze kant niet inrijden

Je mag hier niet fietsen

Je mag hier niet fietsen, bromfietsen en rijden met een gehandicaptenvoertuig

Je mag hier niet lopen

Je mag hier geen fiets of bromfiets neerzetten

Je mag hier niet voorgaan als er een tegenligger aankomt

Stop. Wordt gebruikt door verkeersbrigadiers

Je mag hier niet keren

Je moet ...

Gebodsborden:
rond en blauw.

Rotonde, je moet hier in de richting van de pijlen rijden

Je moet hier rechts voorbijkomen

Je moet hier rechtdoor

Je moet hier rechtsaf

Voetpad

Je moet hier fietsen

Je moet hier fietsen en bromfietsen

Ruiterpad

Pas op ...

Driehoek met een rode rand.

Pas op: gevaarlijk kruispunt

Pas op: rotonde

Pas op: overweg met overweg bomen

Pas op: overweg zonder overweg bomen

Pas op: tram

Pas op: brug die open en dicht kan

Pas op: hier wordt aan de weg gewerkt

Pas op: overstekende voetgangers

Pas op: zebraapad

Pas op: voetgangers

Pas op: tegenliggers

Pas op: verkeerslichten

Pas op: gevaar (Kijk op het onderbord)

Pas op: bocht naar rechts

Pas op: S-bocht, eerst naar links

Kijk, hier is ...

Rechthoekig en blauw.

Hier is een eenrichtingsweg. Je mag deze alleen van deze kant inrijden

Hier kom je op een eenrichtingsweg. Je moet rijden in de richting van de pijlen

Hier mag je van twee kanten inrijden

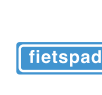
Hier mag jij doorrijden. Bestuurders van de andere kant moeten jou voor laten gaan

Dit is een autoweg

Dit is een erf

Hier is een overplicht fietspad

Hier is een zebraapad

Hier is een doodlopende weg

Voorrangsborden

Verschillend van vorm en kleur.

Je rijdt op een voorrangsweg

Je moet voorrang krijgen bestuurders die van links en rechts komen

Je moet voorrang krijgen bestuurders die van links komen

Je moet voorrang krijgen bestuurders die van rechts komen

Je moet voorrang geven aan alle bestuurders van links en rechts

Stop. Geef voorrang aan alle bestuurders van links en rechts

Onderborden

Rechthoekig en wit, geven informatie over het bord erboven

Het bord erboven geldt niet voor fietsers

Het bord erboven geldt niet voor fietsers en bromfietsers

Het bord erboven geldt voor beide richtingen

Voorrangsregels

Voorrangsregels vertellen wie voorrang moet geven.

→ **Voorrangsregels gelden alleen voor bestuurders.**

Soms mag jij voorgaan op je fiets, soms de bestuurder die van links of rechts komt. Maar onthoud altijd goed:

Voorrang moet je geven en voorrang kun je krijgen. Voorrang neem je nooit!

Voorrang bij een gewoon kruispunt

Een gewoon kruispunt is een kruispunt van twee verharde wegen, zónder verkeerstekens, verkeerslichten, voorrangsborden of haaiantanden op de weg. Op een gewoon kruispunt gaan bestuurders van rechts voor. Bij voorrang gaat het erom waar iemand vandaan komt, niet waar iemand naartoe gaat:

Rechts gaat altijd voor!

Op de fiets moet je alle bestuurders van rechts voor laten gaan. Bestuurders die van links komen, moeten jou voorrang geven. Kijk altijd goed of een bestuurder van links je ziet en echt voorrang geeft!

Voor laten gaan als je afslaat

Bestuurders die afslaan bij een kruispunt moeten al het verkeer dat op dezelfde weg rechtdoor gaat, voor laten gaan. Dus ook voetgangers, want rechtdoor op dezelfde weg gaat voor. Dus sla je zelf af, dan moet je al het verkeer dat rechtdoor gaat voor laten gaan. Ga je rechtdoor, dan moeten bestuurders die rechts of links afslaan jou voor laten gaan.

→ **Let op: deze regel geldt niet voor trams! Ook als de tram van links komt krijgt hij voorrang!**

→ **Let op: Deze regel geldt niet voor trams! Een tram die afslaat op een gewoon kruispunt gaat altijd voor.**

Een voorrangsweg met kruispunten

Een voorrangsweg heeft kruispunten met voorrangsborden en tekens op de weg, zoals haaiantanden en stopstrepen. Bestuurders moeten goed op die borden en tekens letten. Ze vertellen wie er voorrang krijgt. Rijd je op een voorrangsweg? Dan moeten bestuurders van links én rechts jou voorrang geven. Maar ook hier moet je blijven kijken of je voorrang krijgt. Steek je met de fiets een voorrangsweg over? Dan moet jij bestuurders van rechts én links voorrang geven.

→ **Je kunt ook aan haaiantanden op de weg zien wie er voorrang krijgt. Wijzen de haaiantanden in jouw richting, dus staan de punten naar jou toe? Dan moet je bestuurders van rechts én links voor laten gaan.**

Je moet voorrang krijgen bestuurders die van links en rechts komen

Je moet voorrang geven aan alle bestuurders van links en rechts

Je moet voorrang krijgen bestuurders die van links komen

Je moet voorrang krijgen bestuurders die van rechts komen

Stop. Geef voorrang aan alle bestuurders van links en rechts

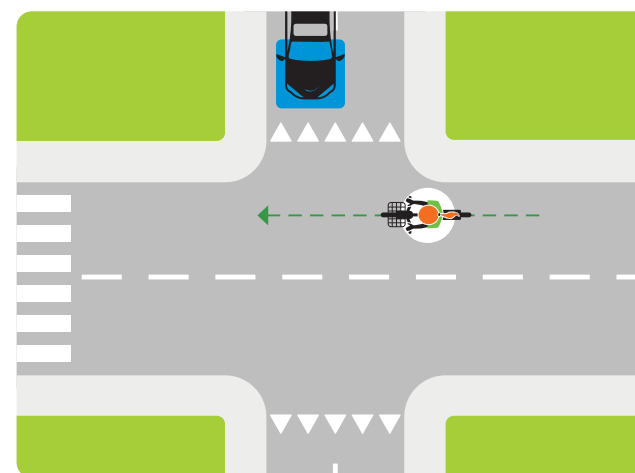

Je rijdt op een voorrangsweg

Einde voorrangsweg

Voorrangsweg met haaiantanden

→ **Let altijd goed op! In het drukke stadsverkeer is voorrang geven en krijgen van levensbelang.**

Pas op: verkeerslichten

Verkeerslichten

Bij drukke kruispunten staan meestal verkeerslichten. Die regelen de voorrang. Als het licht groen is, mag je doorrijden. Is het licht rood, dan moet je stoppen. Als het licht op oranje springt, moet je ook stoppen.

Alleen als dat niet meer kan, mag je doorrijden. **Let op of anderen niet door rood rijden!**

Wat komt eerst?

Soms zie je verschillende aanwijzingen tegelijk. Bijvoorbeeld bij een kruispunt staat een verkeerslicht én een voorrangsbord. Hoe weet je dan wat je moet doen?

Dit is de volgorde:

- 1. Aanwijzingen:** Je moet altijd doen wat de verkeersagent of verkeersregelaar aangeeft.
- 2. Verkeerstekens:** verkeerslichten, borden en tekens op de weg. Als er geen verkeersregelaar is, doe je wat de lichten aangeven. Werken de lichten niet? Doe dan wat de borden en haaiantanden zeggen.
- 3. Verkeersregels:** Is er geen verkeersregelaar en zijn er geen verkeerstekens, doe dan wat de verkeersregels zeggen.

Deze regels moet je ook kennen:

- Mensen die moeilijk lopen, zoals ouderen met een rollator of blinden met een blindenstok, moet je altijd voor laten gaan als zij willen oversteken.
- Een auto die in- of uitparkeert of achteruit rijdt moet alle verkeersdeelnemers voor laten gaan. Ook fietsers en voetgangers. Vooruit gaat altijd vóór achteruit!
- Stap je een bus of tram uit? Blijf dan op de halte staan tot je goed kan zien om of je ruimte hebt om veilig naar de stoep te lopen.

Rotonde, je moet hier in de richting van de pijlen rijden

Pas op: rotonde

Voorrang op een rotonde

Bestuurders moeten rechts afslaan als ze een rotonde oprijden. Bestuurders die al op de rotonde rijden hebben voorrang. Als je een rotonde oprijdt moet je hen voorrang geven. Dat zie je aan het voorrangsbord en de haaiantanden.

In Amsterdam is er meestal een fietsstrook op de rotonde. Je volgt de richting van de pijlen op het verkeersbord. Wil je de rotonde af? Steek je hand uit en sla rechtsaf. Als je een rotonde verlaat, moet je voetgangers die oversteken voor laten gaan, want rechtdoor op dezelfde weg gaat voor!

De rotonde

→ Soms is er geen fietsstrook op de rotonde maar een fietspad om de rotonde heen. Let dan op de voorrangsborden en haaiantanden. Zij zeggen wie er voorrang moet geven.

→ In Amsterdam komen steeds meer rotondes. Ze zijn veiliger en overzichtelijker dan een gewoon kruispunt. Een rotonde kun je alleen rechtsaf oprijden en rechtsaf verlaten.

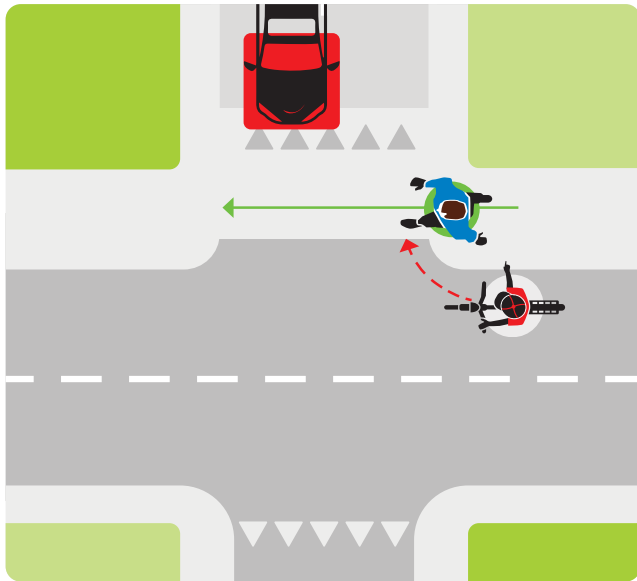
Voorrangsregels

Voorgaan bij een uitrit

Op veel kruispunten is een uitrit gemaakt. Je herkent zo'n uitritconstructie aan de stoep die over de weg doorloopt. Bestuurders die een uitrit op- of afrijden moeten al het verkeer van rechts én links voor laten gaan, dus óók voetgangers.

In Amsterdam komen steeds meer uitritconstructies. Rijd jij een uitrit op of af, laat dan al het verkeer van rechts en links voorgaan. Loop of fiets je zelf voor een uitrit langs, dan heb jij voorrang. Niet iedereen weet wat een uitrit is of kent deze regel. Loop je voor een uitrit, let dan op of bestuurders ook echt voor je stoppen. Ook een woonerf heeft een uitritconstructie. Uitritten vind je verder bij een parkeerterrein, garage, gebouw of woning. Ook daar geldt deze regel.

De uitritconstructie

→ Bestuurders die een uitrit op- of afrijden moeten al het verkeer van rechts én links voor laten gaan, dus óók voetgangers.

Begin 30 km per uur zone. Bestuurders mogen hier niet sneller rijden dan 30 km per uur

Einde 30 km per uur zone.

De regels voor de tram

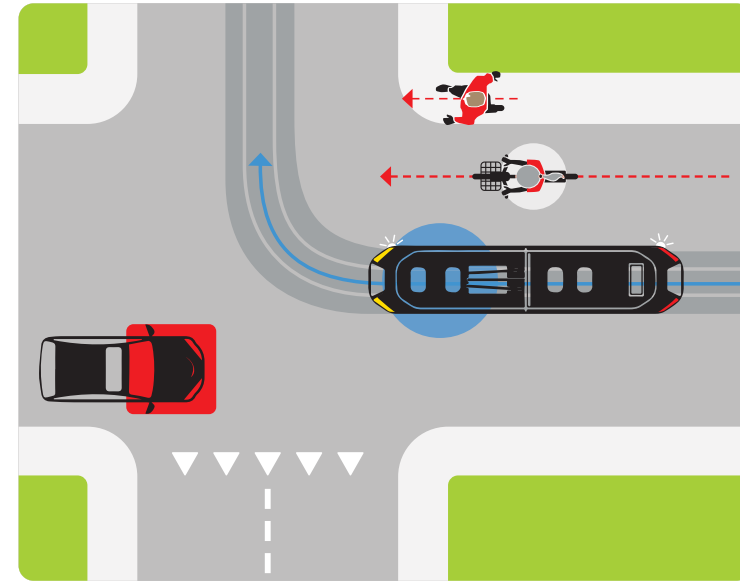
Een tram heeft eigen regels en het is belangrijk dat je die goed kent. Een tram die een kruispunt nadert gaat voor op al het andere verkeer dat rechtdoor gaat, óók als de tram afslaait.

Er zijn twee uitzonderingen:

- Als je op een voorrangsweg of voorrangskruispunt rijdt moet de tram die van links of rechts komt jou voorrang geven.
- Als je op een zebrapad wil oversteken of al op een zebrapad loopt, moet de tram jou voor laten gaan. Wees voorzichtig en kijk goed of de trambestuurder dat ook werkelijk doet! Let altijd goed op! Een tram is groot, rijdt hard, kan niet zo snel remmen én kan niet uitwijken!

De trambaan

→ Een tram die een kruispunt nadert gaat voor op al het andere verkeer.

Veilig fietsen

Zo fiets je veilig

Deze regels moet je kennen als je op de fiets rijdt:

- Je mag niet met zijn drieën naast elkaar fietsen.
- Een fietser mag niet naast een scooter, brom- of snorfiets rijden.
- Als fietser mag je je niet vasthouden aan de bestuurder van een scooter, brom- of snorfiets.
- Als je fietst mag geen mobiel apparaat vasthouden, zoals een telefoon, tablet of muzikspeler. Je mag dus niet appen op de fiets!
- Op een e-bike of fatbike moet je rustig rijden op het fietspad

Fietsen is gezond, goedkoop en vaak de snelste manier om ergens te komen. In Amsterdam fietsen elke dag duizenden mensen. Veilig fietsen is daarom heel belangrijk. **Let goed op de volgende situaties:**

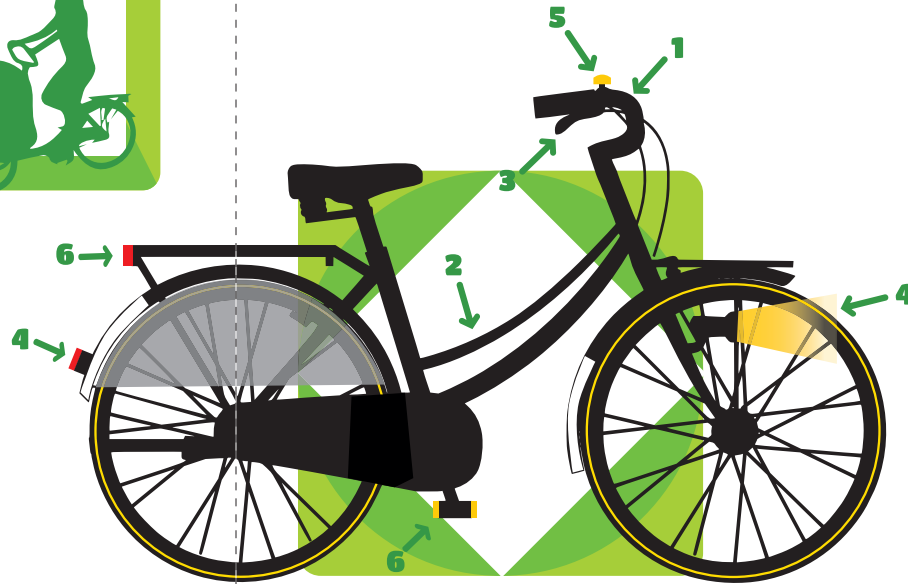
- Rijd je met zijn tweeën naast elkaar?
Ga achter elkaar rijden als het druk is of als de weg te smal is.
- **Houd je nooit vast aan een medefietser.**
Zeker als deze veel harder kan dan jij, levert dit een hele gevaarlijke situatie op.
- Rijd je langs geparkeerde auto's? Let dan goed op. **Iemand kan opeens zijn auto-deur opengooien.**
- **E-bikes rijden een stuk sneller!** Let hier voor op, kijk altijd over je linkerschouder als je in gaat halen, en houd er rekening mee dat e-bikes die van achter komen sneller gaan dan je zou verwachten.
- **Op het fietspad rijden soms bromfietzers,** ook al is het verboden. Houd daar rekening mee.
- **Rijd je in een groep?** Houd dan voldoende afstand tot je voorganger.

- Soms mogen scooters of snorfietsers **in beide richtingen** op het verplichte fietspad en/of het fiets-/bromfietspad rijden.

Als je dit onderbord ziet met pijlen in beide richtingen, let dan extra goed op!

- Soms rijden scooters of snorfietsen **in de verkeerde richting** op het fietspad. Let op die spookrijders!
- **Je mag op de fiets muziek luisteren of bellen, zolang het handsfree is, dus met oortjes.** Let wel op dat als je oortjes draagt je de muziek dan niet te hard zet. Zo hoor je het verkeer nog om je heen. Of doe één oortje in.
- Ook mag je je **telefoon in een houder op je stuur hebben**, voor navigatie.

Een veilige fiets

Dit is verplicht op je fiets:

- 1 Een stevig stuur, dat goed vast zit**
- 2 Een sterk frame**
- 3 Goed werkende remmen**
- 4 Een goed werkende witte of gele koplamp en een rood achterlicht**
- 5 Een bel die het goed doet**
- 6 Een rode reflector aan de achterzijde en gele of witte reflectoren in de wielen en trappers**

Verder heeft een veilige fiets:

- Een zadel op de juiste hoogte, dat goed vastzit
- Stevige banden met een goed profiel
- Trappers met een stroef oppervlak
- Een wit of geel spatbord
- Jasbeschermers

Ken je deze regels ook?

- Een fietsbel mag je alleen gebruiken als het gevaarlijk is en je andere verkeersdeelnemers wilt waarschuwen.
- Als het donker of mistig is moet je licht op je fiets hebben: een koplamp met helder wit of geel licht en een achterlicht met helder rood licht. Doe ook overdag bij mist of slecht weer je lichten aan! Zorg er altijd voor dat je goed zichtbaar bent.
- Je mag iemand op je bagagedrager meenemen. Onder de acht jaar is goede steun voor rug, handen en voeten verplicht.
- Je mag bagage op je fiets meenemen die niet breder is dan 75 cm. Een tas aan je stuur kan tussen de spaken van je wiel raken. Gebruik daarom een bagagedrager, een fietstas, fietskrat of rugzak.

→ Klaar met fietsen? Zet je fiets altijd goed op slot. Gebruik minstens twee sloten en zet je fiets ergens aan vast. Ieder jaar worden in Amsterdam 50.000 fietsen gestolen. Geef dieven geen kans!

De dode hoek

Elke auto heeft een dode hoek. Dat zijn de plekken rondom de auto die de bestuurder niet of niet goed kan zien door de ruiten en ook niet in de spiegels

Een grote auto heeft een grote dode hoek. Vrachtauto's en bussen zijn enorm groot. Als jij lopend of op de fiets precies in de dode hoek staat, kan de bestuurder je niet zien. Dat is heel gevaarlijk!

Zien en gezien worden

Een touringcar die een parkeerterrein oprijdt, een bus die bij een halte wegrijdt, een vuilniswagen die optrekt, een vrachtwagen die gaat inparkeren ... Alleen als jij de bestuurder kan zien door zijn ruit of in zijn spiegels, kan hij jou ook zien. Zwaai naar de bestuurder. Je weet pas zeker dat hij je ziet, als hij je een teken geeft. Weet je niet zeker of de bestuurder je ziet? Laat de vrachtauto of bus dan voorgaan. De stoep is dan de veiligste plek om te wachten.

Weet je waar je als voetganger of fietser op moet letten?

Nog steeds zijn er in Amsterdam helaas veel ongevallen met vrachtwagens en fietsers. Dat mag jou niet gebeuren! Ga dus bij een kruispunt nōit naast een vrachtwagen staan. En zorg dat je minstens drie meter voor of achter een vrachtauto blijft.

Laat een vrachtauto altijd voorgaan, ook als hij achteruit rijdt. Houd je aan de twee vuistregels in de buurt van vrachtauto's en bussen:

→ **HOUD MEER DAN DRIE METER AFSTAND**

→ **BLIJF ER RECHTS EN RUIM ACHTER**

Een vrachtauto die rechts afslaat gaat eerst een stukje naar links, voordat hij de bocht neemt. Als hij de bocht doorgaat komt hij soms zelfs met zijn rechter voor- of achterwiel op de stoep. Hij neemt dus veel ruimte in beslag.

→ **Zorg dat je nooit aan de linkerkant rijdt van een vrachtauto die rechts afslaat. Als je tussen de vrachtwagen en de stoep staat, ben je in levensgevaar.**
→ **Blijf daar niet staan, maar ga de stoep op!**

De bestuurder van een grote auto kan niet alles zien. Hij heeft jouw medewerking nodig om veilig door het drukke verkeer te kunnen rijden.

Wil je weten wat een bestuurder van een vrachtauto of bus ziet? En wil je eens een kijkje nemen in een vrachtauto en de gevaren van de dode hoek leren kennen?

Kijk samen met je juf of meester op www.veilig-op-weg.nl, daar kun je een gratis les aanvragen.

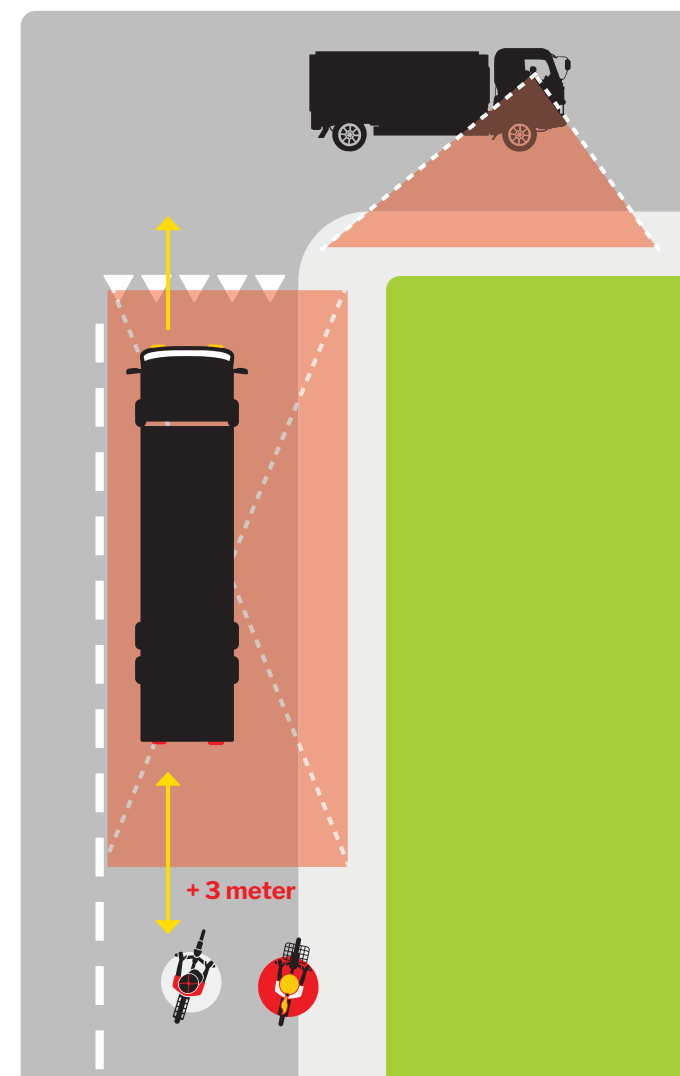
→ **De dode hoek is groter dan je denkt! Aan de voorkant en achterkant zit een grote dode hoek. Maar de meeste ongelukken gebeuren aan de rechter zijkant.**

Waar zit de dode hoek precies?

→ **Speel en leer op apps.tussenschoolen.nl/verkeers-examenspel/dodehoek**

De bestuurder kan je niet zien:

- Aan de voorkant
- Aan de rechterkant
- Aan de achterkant

Oefenrotonde

Heb je thuis nog autootjes, vrachtauto's, bussen, fietsen of kleine poppetjes van lego of playmobil? Oefen hiermee op de oefenrotonde.

Zet tenminste een poppetje of een fietser en een auto op het kruispunt of de rotonde. Laat ze een bocht maken of oversteken en kijk wie er eerst mag.

Meer weten?

Oefenen voor het examen

Oefen met de Verkeersexamenspellen op internet met vragen over verkeersborden en verkeerssituaties.

amsterdam.tussenschoolenthuis.nl

Fietsexamen Amsterdam

Ben je geslaagd voor het theoretisch verkeersexamen? Doe dan in groep 8 fietsexamen om te testen of je echt veilig kunt fietsen.

www.verkeerspleinamsterdam.nl

Tussen School en Thuis

Is het veilig rondom jouw school? En op de weg van huis naar school? Kijk wat de gevaarlijke punten op jouw route zijn met het programma Tussen School en Thuis. Vraag aan je juf of meester of jouw school hier ook mee werkt.

amsterdam.tussenschoolenthuis.nl

Kijk voor meer verkeerseducatie projecten

Kijk op de website voor verkeerseducatie van de gemeente Amsterdam

www.verkeerenmeer.nl/educatieaanbod

Meer weten over de dode hoek?

Lees 'Ontsnapt uit de Dode Hoek', een spannend boek van Paul van Loon. Speel de dode-hoekspelletjes en oefen de belangrijkste regels op www.veilig-op-weg.nl.

Wil je nog meer weten over verkeer?

Kijk op de kidsite van Veilig Verkeer Nederland. Zoek in de verkeersencyclopedie en speel de spelletjes op www.vvn.nl.

Colofon

Eindredactie

Vincent Briër van Verkeer en Meer
Gemeente Amsterdam, Directie Verkeer en Openbare Ruimte
Sarah Milo van Studio Appelkruiemel
De Amsterdamse Mediafabriek

Tekst

Studio Appelkruiemel i.s.m.
De Amsterdamse Mediafabriek, Margaret Traudes,
Tussen School en Thuis, Hortense Berkenveld
www.tussenschoolenthuis.nl
www.deamsterdamsemediafabriek.nl
www.studioappelkruiemel.nl

Vormgeving en illustraties

De Amsterdamse Mediafabriek i.s.m. OVERHAUS

Drukwerk

Repro Printshop, De Regenbooggroep Amsterdam
www.deregenboog.org/nl/projecten/repro-printshop

Uitgave © 2023

Verkeer en Meer
www.verkeerenmeer.nl

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Gemeente
Amsterdam